

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
چهارشنبه ۲۴ اردیبهشت ۱۳۹۹ - ۱۹ رمضان ۱۴۴۱
سال بیست و دوم - شماره ۵۹۲۷ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۱۰۰۰ تومان

سر مقاله

اقتصاد سیاسی جهش بورس

سید یاسر جبرانلی
محقق اقتصاد سیاسی

شاخص بورس تهران از ۳۲۲ هزار واحد در ۲۰ مهرماه ۱۳۹۸، به بیش از یک میلیون واحد در بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ صعود کرده و این جهش غیرمتعارف، بیم‌ها و امیدهای فراوانی را برانگیخته است. رئیس‌جمهور می‌گوید این رشد ناشی از تلاش شرکت‌ها، فعالان اقتصادی و عرضه سهام شرکت‌های بزرگ است و کسانی که از این خبر خوب ناراحت هستند در گوش‌شان پنبه بگذارند و حرف‌های خوب را نشنوند. در سوی دیگر، منتقدینی قرار دارند که معتقدند رشد بورس با واقعیت‌های اقتصادی همخوانی ندارد و آنچه مشاهده می‌شود حیاتی است که نتیجه برخی مداخلات و تصمیمات دولت است. تمرکز اکثر صاحب‌نظران نیز روی «چگونگی» تحولات بوده است. برخی مصوبه دی‌ماه ۹۸ هیئت وزیران مبنی بر صدور مجوز تجدید ارزیابی دارایی شرکت‌ها برای افزایش سرمایه را عامل این جهش می‌دانند و برخی دیگر، به هجوم مردم به بورس برای در امان ماندن از تورم اشاره می‌کنند. از منظر اقتصاد سیاسی اما آنچه اهمیت دارد، نسبتی است که بازار بورس با بخش واقعی اقتصاد یعنی تولید - به عنوان منشأ اصلی ثروت ملی - برقرار می‌کند و بر اساس این شاخص است که درجه مطلوبیت این بازار، سنجیده و دربارها و بنیادهای آن بحث می‌شود.

در یک نظام اقتصادی سالم، اولاً باید به فعالیت‌های مولد پاداش داده شود و ثانیاً فعالیت‌های غیرمولد جذباتی برای بازیگران اقتصادی نداشته باشند. به عبارت دقیق‌تر، مکانیسم‌های نظام اقتصادی سالم باید به گونه‌ای باشند که نقدینگی به سمت فعالیت‌های مولد حرکت کند و انگیزه‌ای برای سودآوری از اصل فعالیت‌های غیرمولد وجود نداشته باشد. فلسفه چنین طرحی این است که نتیجه فعالیت مولد، انتفاع اجتماعی است و اگر جامعه منتفع شود، همه افراد نفع خواهند برد و نتیجه فعالیت غیرمولد، انتفاع شخصی است که لزوماً منجر به نفع اجتماعی یا نفع همه مردم نمی‌شود. لذا مکانیسم مطلوب، مکانیسمی است که اولاً انگیزه سودآوری و انتفاع شخصی را - که یک واقعیت است - به انتفاع اجتماعی پیوند زند و ثانیاً اجازه ندهد که نفع شخصی به زیان عمومی منجر شود. در چنین نظامی، بازار بورس مکانیسمی است که پس‌اندازهای خرد و کلان را که نیاز تأمین مالی شرکت‌های تولیدی می‌پزند می‌زند. به نحوی که از یک سو شرکت‌های تولیدی با واگذاری بخشی از سهام‌شان در بازار بورس به سرمایه‌گذاران، روزانه نفع خود به نقدینگی را تأمین می‌کنند و از سوی دیگر، سرمایه‌گذاران با رونق یافتن فعالیت آن شرکت و افزایش سود آفرینی‌اش، از دو ناحیه «سهم‌بری از سود» و «افزایش ارزش سهام» منتفع می‌شوند. با رونق یافتن فعالیت تولیدی نیز، هم اشتغال ایجاد می‌شود و هم با افزایش عرضه کالا در جامعه، رفاه مردم افزایش می‌یابد و ارزش پول ملی تقویت می‌شود. آنچه در این آلام در بورس می‌گذرد، فرسنگ‌ها با چنین مکانیسمی فاصله دارد. به گفته رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، روزانه به طور متوسط ۱۵۰۰ میلیارد تومان پول جدید وارد بورس می‌شود، اما بخش بسیار ناچیزی از این پول به صنعت و تولید اصابت می‌کند، چه صرفاً زمانی که پول از دریاچه بازار بورس به دست شرکت‌ها می‌رسد که یا سهام خود را در بازار عرضه کنند یا از محل آورده نقدی سهامداران افزایش سرمایه دهند. در سال ۱۳۹۹، تاکنون صرفاً سه مجموعه شستا، صباپارس و شیرپارس‌توریز به پگاه گیلان سهام خود را در بازار عرضه کرده‌اند که مجموع نقدینگی جذب شده توسط این سه شرکت به ۱۰ هزار میلیارد تومان هم نمی‌رسد. در دیگر سو، افزایش نجومی ارزش سهام شرکت‌ها نیز در عمده موارد، ارتباطی با فعالیت تولیدی آنها ندارد. ارزش سهام برخی شرکت‌های ورشکسته نیز نجومی شده است. مدیرعامل شرکتی مشهور و پر حاشیه گفته که به دلیل توقف فعالیت کارخانه، به استقراض از دولت حقوق ماهانه کارگران را پرداخت می‌کند، اما قیمت سهام شرکتش در حال اوج گرفتن است. ارزش سهام شرکتی که مشمول ماده ۴۱ قانون تجارت و ورشکسته شده، از ۶۰ تومان به ۶ هزار تومان رسیده است. قیمت سهام برخی شرکت‌ها که موجودیشان فقط در حد یک مجوز کاغذی می‌باشد، رشد‌های عجیب و غریب یافته است. در تگای کلان‌تر، اساساً هیچ تناسبی میان افزایش شاخص سهام و تولید ناخالص داخلی کشور دیده نمی‌شود. لذا عمده آنچه در بورس اتفاق می‌افتد، نه ارتباطی به جذب نقدینگی در تولید دارد و نه رشد قیمت سهام تابعی از سودآوری در شرکت‌هاست، بلکه ناشی از فعالیت سفته‌بازانه بازیگران مؤثری است که یا در پی منافع خویش یا به جای اعمال صحیح مدیریت بر اقتصاد، در حال تحمیل هزینه‌های مدیریت خود به مردم هستند. آنچه ارزش سهام را بالا می‌برد، هجوم تقاضای سفته‌بازانه و عملکرد مکانیسم بازار است که هیچ نسبتی به سودآوری فعالیت تولیدی ندارد.

بقیه در صفحه ۴

قاچاق قانونی!

بر اساس گزارش هیئت تحقیق و تفحص مجلس
۹۵ درصد قاچاق کالا در قالب رویه‌های رسمی از مبادی رسمی وارد کشور می‌شود

بر خلاف ادعای ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز که رقم قاچاق در سال‌های ۹۵ و ۹۶ را به ترتیب ۱۲ و ۱۳/۱ میلیارد دلار اعلام کرده بود بررسی‌های دقیق‌تر نشان می‌دهد در آن دو سال بین ۲۱/۵ تا ۲۵/۵ میلیارد دلار قاچاق صورت گرفته است

من که حال و هوای بازی‌های من را می‌بینم
آنگاه بار قاچاق داری خودت بگو!!
نه! که ما بار قاچاق؟!!

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس:

دستگاه‌های دولتی به ۴۰ تکلیف خود عمل نکردند

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس در جریان قرائت گزارش تحقیق و تفحص از نحوه مقابله با قاچاق گفت: دستگاه‌های ذی‌ربط به ۴۰ تکلیف خود در باره مبارزه با قاچاق عمل نکرده و ۷۰٪ تکلیف را به صورت ناقص انجام داده‌اند که ضعف عملکرد این دستگاه‌ها در مبارزه با قاچاق را نشان می‌دهد. سیدحسن حسینی شاهرودی در شرح ضرورت این رسیدگی گفت: یکی از چالش‌های کشور مفاسد اقتصادی است. پدیده قاچاق کالا و ارز یکی از مظاهر این فساد است که عرصه تولید را تحت

تأثیر قرار می‌دهد و مبارزه با آن خواسته همه ما است. حسینی شاهرودی در ادامه به اصول و ضرورت‌های دوازده‌گانه در مبارزه با قاچاق اشاره کرد و گفت: مبارزه فرآیندی با پدیده قاچاق، اولویت داشتن مبارزه با قاچاق‌های کلان، بالا بردن مخاطره و هزینه قاچاق، لزوم قاطعیت و تخصص در مقابله با ترکیب قاچاق، ارتقای تجهیزات و استفاده از فناوری‌های نوین، ایجاد اشتغال و راه‌های صحیح سرمایه‌گذاری و اصلاح الگوی مصرف و مردمی کردن مبارزه با قاچاق از

صفحه ۴

نامه ۷۲ متخصص علوم اقتصادی به رئیس‌جمهور

سهام خودروسازان را به مردم واگذار کنید

۷۲ نفر از منتخبان دوره یازدهم مجلس، اعضای هیئت علمی دانشگاه و متخصصان علوم اقتصادی در نامه‌ای به رئیس‌جمهور خواستار عرضه فوری سهام شرکت‌های زیرمجموعه سایپا و ایران خودرو در بورس شدند. به گزارش «جوان»، در این نامه آمده است: سال‌هاست که دو خودروساز بزرگ کشور، سایپا و ایران خودرو، به دلیل پرداخت هزینه‌های گزاف مالی با زبان سنگین مواجه هستند. آن چه بیشتر جلب توجه می‌کند آن است که بخش قابل توجهی از بدهی‌ها و هزینه‌های مالی شرکت سایپا، مربوط به خرید سهام سایپا توسط شرکت‌های زیرمجموعه خود در سنوات گذشته پدید آمده است، به گونه‌ای که بر اساس صورت‌های مالی تلفیقی سال ۹۷ آن شرکت کل هزینه‌های مالی

«چه خوب است که یک رزمایش گسترده‌ای در کشور به وجود بیاید برای مواسات و همدلی و کمک مؤمنانه به نیازمندان و فقرا که این اگر اتفاق بیفتد، خاطره‌ی خوشی را از امسال، در ذهن‌ها خواهد گذاشت»

کمکم رزمایش اوه

شماره حساب جاری طلایی نزد بانک سپه
بنام حوادث غیرمترقبه سازمان بسیج

شماره حساب: ۵۱۵۱۸۱۸۰۸۶۰۱۱
شماره شبیا: IR۰۳۰۱۵۰۰۰۰۰۰۵۱۵۱۸۱۸۰۸۶۰۱۱
شماره کارت: ۵۸۹۲۱۰۱۲۱۴۴۸۵۲۰۹

#۱۱*۸۸۰*

رهبر انقلاب: حادثه دردناک شناور کنارک برای اینجانب بسیار تلخ و تأسف آور است

پیکرهای شهدای سانحه شناور کنارک دیروز در بندر کنارک تشییع شد

ورود به فاز کنترل و مهار کرونا

اگرچه ۱۴۸۱ بیمار جدید به شمار مبتلایان به کووید ۱۹ در کشور افزوده شد، اما در ۱۴ استان کشور حتی یک مورد فوتی هم ثبت نشد و در پنج استان تنها یک مورد فوتی داشتیم. حالا آنطور که وزیر بهداشت می‌گوید در بسیاری از نقاط کشور به فاز کنترل و حتی مهار کرونا رسیده‌ایم. سعید نمکی در عین حال با تأکید بر اینکه کرونا همچنان ادامه دارد، تصور پایان کرونا را بزرگ‌ترین خطای استراتژیک در این دوره می‌داند

تصویب دو فوریت طرح مقابله با اقدامات رژیم صهیونیستی

نمایندگان مجلس شورای اسلامی روز گذشته دو فوریت طرح ۱۴ ماده‌ای مقابله با اقدامات رژیم صهیونیستی علیه صلح و امنیت منطقه‌ای بین‌المللی را تصویب کردند. براساس ماده ۱۲ این طرح وزارت دادگستری از طریق دادستان کل کشور و دفتر خدمات حقوقی ریاست جمهوری مکلف است با بهره‌مندی از ظرفیت‌های مراجع و نهادهای خارجی و بین‌المللی داخلی، نسبت به طرح شکایت و محاکمه و اجرای حکم سران جنایتکار رژیم اشغالگر صهیونیستی به دلیل ارتکاب جنایت علیه بشریت، جنایت جنگی، نسل‌کشی، جنایت تجاوز و اقدامات تروریستی در داخل و خارج از سرزمین‌های اشغالی، در دادگاه‌ها و دیوان‌های بین‌المللی یا خارجی و یا محاکم داخلی اقدام نماید.

پرونده آماری جوان
درباره تبعیضات کروناوی

پرونده

صنعت ۸ و ۹

حقوق

کرونا تفت حقوق بشر غربی را از بام انداخت

- بره برداری BBC
- از مرگ سالمندان ایتالیایی
- پذیرش نشدن سالمندان آلمانی در بیمارستان‌ها
- قبرستان سیاهان کروناوی!
- سوءاستفاده مدعیان حقوق بشر
- از فقر در آفریقا

خیانت به مخاطب در قصرهای زعفرانیه

در انفعال عجیب وزارت ارشاد اولین نکته سریال‌های ایرانی شبکه نمایش خانگی تشابه انکارناپذیر آنها به سریال‌های ترکیه‌ای است که تأکید بر زندگی لاکچری، مثلث‌های عشقی و خیانت، بخشی از این تشابهات است. اینکه سریال‌های شبکه نمایش خانگی در راه ابتدال قدم برمی‌دارند دیگر یک نگاه سختگیرانه نیست. نشانه‌های زیادی وجود دارد که ساختار و محتوای سریال‌های ساخته شده برای شبکه نمایش خانگی، آگاهانه در حال ترویج موضوعات خاصی هستند که از نظر جامعه مذموم به شمار می‌روند

۱۰ هزار جهادگر روحانی مسئولیت‌دشوارترین اقدامات دوران کروناوی را بر عهده گرفتند

گفت‌وگوی «جوان» با رئیس سازمان بسیج اساتید، طلاب و روحانیون